

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 3. Qui eligere possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

in alio conclavi honesto. *Cap. cum nobis. 19. cap. quod sicut 28. cap. in causis. 30. de elect.* At si Capitulares in loco Ecclesiæ convenire nequeant, in alio loco conventionaliter convenire non prohibentur.

2do. Extra casum necessitatis tempore diurno facienda est electio. Colligitur ex *cap. quia propter. 42. de elect.* Ubi electiones clandestinæ reprobantur. *Argum. cap. consuluit. 24. de officio deleg.* Ubi iudicia in tenebris exerceri prohibentur; quia juxta testimonium Veritatis: Qui malè agit, odit lucem.

Quæres duodecimo. Quænam immediate præcedunt electionem? R. 1mo. Vacante maximè Ecclesiâ Cathedrali an-

te electionem à Clero & populo supplicationes precesque fiunt, quibus bonum à DEO Pastorem valeant impetrare. Juxta præscriptum *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 1. 2do.* Die electionis legitur Missa de Spiritu Sancto, sub qua juxta aliquarum Ecclesiarum consuetudinem omnes Electores, etiam Clerici, communicant. 3tio. Datur signum campanæ ad congregationem Capitularem. 4to. In Capitulo recitatur Hymnus: Veni Creator. *Cap. cum terra. 14. de election.* 5to. Demùm à Præside de non admittenda persona inhabili, & de non excludenda persona habili publica fit protestatio.

§. Tertius.

Qui eligere possint?

Quæres primo. Ad quem pertinet jus eligendi? R. Ad congregationem sive Collegium Ecclesiasticum, cui Pastor quaritur. *Can. Congregatio. fin. caus. 16. q. 7. can. Abbatem. 3. & 4. caus. 18. q. 2. cap. cum terra. 14. de election.*

Quæres secundo. Quid est Collegium? R. Interdum in una Ecclesia plures sunt Clerici, ut personæ singulares, diversis officiis & ministeriis destinati, quamvis uni Rectori subjecti, sic in Ecclesia aliqua parochiali Sacellani & Chori-Socii sub uno paroco sunt, & hi corpus unum seu Collegium non faciunt, ideoque nec commune sigillum habere possunt. *Cap. dilecta. 14. de excessib. Prælator. junct. gloss.* Nec sunt unum corpus, nec communem Procuratorem constituere valent. Inter-

dum sunt plures ut fratres, facientes unam congregationem seu Collegium, quæ dicitur Ecclesia collegiata, cujus caput Prælatum est, qui à congregatione seu Collegio eligi debet.

Quæres tertio. Quot personæ ad Collegii constitutionem requiruntur? R. 1mo. Ut Collegium vel congregatio constituatur, ad minus tres personæ requiruntur. *L. Neratius. 85. ff. de verb. signif.* 2do. Si Collegium ex personis minimum tribus constitutum sit, & unus moriatur, vel de societate abeat, manet Collegium, sed quodammodo imperfectum, & potest tunc unus alterum in Prælatum eligere, si is consentiat, si autem unus solus maneat, non erit Collegium actu, jus tamen Collegii in ipso persistet, do-

E 3 nec

nec alii accesserint. *Gloss. in cit. L. Nera-tius. 3tio.* Si omnes ex Collegio vel universitate mortui sunt, jus eligendi ac jura similia pereunt, si per se sunt certæ congregationi concessa, v. g. cohorti militum, non autem si concessa sint in ordine ad locum, talia sunt privilegia civitati, monasterio, Academia concessa, & tunc omnibus mortuis aut fugâ dilapsis jura in solo & fundo confervantur.

Quæres quarto. Si duo sint Collegia vel monasteria subordinata, ad quos pertinet electio? *R. 1mo.* Si Abbas superior vel Principalis pro arbitrato suo Monachum ex monasterio seu Prioratu sibi subiecto revocet, tunc signum est, quod Prioratus ille inferior proprium & stabilem conventum non habeat, idem est, si inferior Prioratus cum dependentia à monasterio majore administrationem honorum exercet, in his circumstantiis tam Monachi, quam Prior conventualis vocem in capitulo monasterii principalis habent, & ad electionem Abbatis vocari debent. *2do.* Si autem inferius monasterium bona discreta, conventumque proprium habeat, à quo Prælatus eligatur, licet fortè à Prælato superiore confirmandus esset, tunc Monachi inferioris monasterii ad actus capitulares superioris monasterii non concurrunt. *3tio.* Ex consuetudine, institutione vel fundatione fieri potest, ut superius monasterium Prælatum in inferiori monasterio constituat, & tamen Monachi ejus ad electionem Abbatis non pertineant.

Quæres quinto. Ex quo capite extraneo jus suffragii in electione Prælati

competere potest? *R.* Ex tribus capitibus: *1mo.* Ex consuetudine legitime præscripta obtineri potest, ut jus eligendi ad alios, qui de Capitulo aut corpore Ecclesiæ non sunt, pertineat. *Arg. cap. cum dilectus. 8. de consuetud. cap. cum Ecclesia. 3. de caus. possess. & propriet.* Requiritur autem præscriptio 40. annorum. *Cap. de quarta. 4. cap. ad aures. 6. de præscript.* Intra quod tempus aliqua saltem electio vel postulatio facta, vel saltem nulla propter defectum potestatis in eligentibus rejecta. *Cap. cum venissent. 2. de integr. restitut.* Et quidem si extranei privativè ad Capitulares præscripserint, ipsos Capitulares excludendo, requiritur præterea titulus coloratus, aut immemorialis præscriptio propter juris resistantiam. *cap. 1. de præscript. in 6.* Si cumulativè, loco tituli scientia & patientia Capitularium, contra quos præscribitur, habetur. *Arg. L. si aquam. 2. C. de servitut. Gloss. in cap. cum Ecclesia. 3. de caus. possess. & propriet. Verbo: Brevitatem.*

2do. Ex voluntate sive unanimi consensu Capitularium jus suum in extraneum derivantium. *cap. causam. 8. de election.*

3tio. Ex fundatione Ecclesiæ Collegiatæ, etiam Regularis, electio vel nominatio Prælati ad Ecclesiæ alterius Prælatum, aut Capitulum, aut Patronum Ecclesiasticum pertinere potest. *cap. præterea. 23. de jure patronat.*

Quæres sexto. Quot modis Capitulares unanimi consensu votum in electione Prælati extraneis concedere possunt? *R.* Tribus modis: *1mo.* Pro una vice in ali-

aliquem extraneum compromittere, & in cum jus totum eligendi pro illa vice transferre possunt. *cit. cap. causam. 8. de election.*

2do. Pro una vice Clericum extraneum ad electionem unanimiter admitttere possunt, ut tenet communis contra Passerinum, *Can. obeuntibus. 35. dist. 63. cap. bona. 4. de postulat. Pralat. arg. cit. cap. causam.*

3tio. Ex justa causa accedente Superioris consensu Capitulares jus suffragii in electione Prælati in perpetuum concedere possunt; quia cum hujusmodi concessio Ecclesiæ statum mutet, & jus Capituli in extraneum conferat, species alienationis est, quæ sine justa causa & solemnitatibus permilla non est. *Can. hoc jus. 2. caus. 10. q. 2. can. Abbatibus. 41. can. sine exceptione. 52. caus. 12. q. 2. cap. tua nuper. 8. de his, qua sunt à Pralat.*

Quæres septimo. An Titius professus monasterii A electus in Coadjutorem vel Abbatem monasterii B acceptando electionem jus filiationis & consequenter suffragii in monasterio A sibi reservare possit? *Re. Negat. ex cap. constitutis. 47. de election.* Monachus enim in duobus monasteriis locum tenere nequit, ut dissolutionis, evagationis ac ambitionis materia, quæ ex tali pluralitate officiorum sequeretur, præcipuè in religiosis amputetur. *cap. fin. de religios. domib.* Cum autem ista prohibitio propter favorem Ecclesiarum sit, jus publicum introductum pacto privatorum tolli non potest. *cap. si diligenti. 12. de foro competent.*

Quæres octavo. Qualiter Laici in ele-

ctione Prælati intervenire possunt? *Re.*

1mo. Laici nec ex concessione Capituli, nec ex consuetudine ulla votum in electione Prælati habere possunt. *cap. Sacrosancta. 51. cap. Massana. 56. de election.* Quia jus eligendi est aliquid spirituale, ad quod nullus Prælati citra Papam habilitare potest. *can. benè. 1. dist. 96. cap. decernimus. 2. de judiciis.* Cui non obstat, quòd Laicus jus patronatûs habere possit, quia jus patronatûs non est spirituale, sed annexum spirituali, cum per præsentationem patroni ad institutionem, quæ quid spirituale est, perveniatur: econtrà electio est spirituale, cum per illam matrimonium spirituale contrahatur. *cap. cum inter. 21. de election. cap. fin. de translat. Episcoporum.* Et per electionem electo jus spirituale acquiritur. Laicus autem juris spiritualis capax non est. *cap. causam. 7. de prescript.* Ideoque per electionem jus spirituale in alium transferre nequit, quod ipse possidere non potest, quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare. *cap. quod autem. 5. de jure patronat.* 2do. Non permittitur, ut Laici cum Clericis tractatui electionis sese immisceant. *cap. quod sicut. 28. de election.* 3tio. Valet consuetudo, ut Princeps vel Patronus laicus ad electionem vocetur eo fine, ut suâ auctoritate & præsentia ab omni tumultu & impressione Laicorum Electores defendat. 4to. Consuetudo etiam est honesta, ex qua electio à Clericis peracta Patroni vel Principis auribus intimatur, ut suum, si voluerit, honestum impertiatur assensum, quem tamen negare non potest, nisi

nisi canonicum ostendat subesse impedimentum, *cap. Sacrosancta. 51. de election. 510.* Probabiliter consuetudine vel fundatione introduci potest, quod mors Prælati Patrono laico nuntiari debeat, ut consensus, vel potius patrocinium ejus ac defensio ad novam electionem celebrandam petatur. Colligitur *ex cap. quod sicut. 28. de elect.*

Quæres nono. Quæ pœnæ electionis factæ per abusum sæcularis potestatis, hoc est: si Laici cum potestate electioni sese immisceant, ita ut libertatem Clericorum, ad quos electio pertinet, quomodocunque impediunt? *Re. 1mo.* Si eligentes Laicum vel Laicos ad electionem admittant, electio ipso jure irrita est. *cap. quisquis. 43. cap. Massana. 56. de election.* Cum enim electio unus actus inseparabilis sit, pro parte non valere nequit, sed contra communem regulam: inutile vitiat utile, & quod eligentes per se potuerunt, noluerunt, & quod voluerunt, adimplere nequiverunt. Si tamen Laici per vim sese ingerant, ita ut Clerici eos prohibere nequeant, electio ex votis Laicorum subsistit, quia utile per inutile non vitatur. *Regul. 37. de reg. juris in 6.* Clerici tamen non valitura Laicorum suffragia protestari debent, ne si postea violentiam gravem non fuisset probetur, voluntariè cessasse censentur.

2do. Electio per vim & abusum sæcularis potestatis, quamvis non consentientibus Clericis Electoribus celebrata in odium præsumptionis Laicorum casari potest.

3tio. Electio per abusum potestatis

sæcularis celebrata ex alio capite irrita est, si videlicet electus consensum dederit, vel electionem, quatenus à Laicis factam, acceptare præsumserit. *cit. cap. quisquis. 43. de election.*

4to. Electus consentiens tali electioni ineligibilis ad quamcunque dignitatem redditur, nisi cum illo dispensetur. *cit. cap. quisquis.* Puta, nisi dispensetur ab Episcopo, quia regula generalis est, quandocunque in Canone dispensatio permittitur, hæc ad Episcopum refertur, alioquin talis facultas frustra concederetur, cum summum Pontificem in quocunque defectu dispensare posse satis constet.

5to. Electores consentientes seu admittentes abusum potestatis sæcularis per triennium ab officii & beneficiis penitus sunt suspendendi, eligendi tunc potestate privati. *cit. cap. quisquis. junct. Gloss. verb. suspendantur.*

Quæres decimo. An Prælati vivus sibi Successorem eligere possit? *Re. Negat. Can. Episcopo non licere. 3. can. Episcopo non liceat. 4. can. plerique. 5. caus. 8. q. 1.* quia Ecclesiastica beneficia hæreditario jure concedi non debent. Non tamen prohibetur tractare de Successore cum Collegio, eique aliquem ad Prælaturam commendare, Papa quoque cum Successore nominato dispensare, & sibi viventi Coadjutorem eligendi, aut dignitatem Episcopalem deponendi licentiam indulgere potest. *cap. nisi cum pridem. 10. cap. fin. de renuntiat.*

Quæres undecimo. An quis se ipsum eligere valeat? *Re. Negat.* Quia nec se ipsum instituere, aut sibi suffragium dare potest,

potest, cum inter dantem & acceptantem differentia intercedere debeat personalis. *cap. fin. de institut.* Ex eadem ratione se ipsum ad beneficium sui patronatus presentare nequit.

Quæres *duodecimo*. Quænam potissima Electorum obligatio? *R.* Quia Electorum est bono viduatæ Ecclesiæ omni meliori modo providere, allaborare debent, ut non tantum dignum, hoc est: cui ætatis maturitas, morum gravitas, & literarum scientia suffragantur. *cap. cum in cunctis. 7. de election.* Et qui nullam canonicam constitutionem reprobatus. *can. obitum. 16. dist. 61.* Sed præterea inter dignos meliorem & optimum ad Prælaturam culmen promoveant. *cap. constitutis. 46. de appellat.* Ubi electionis Præses per Patrem & Filium & Spiritum Sanctum in virtute obedientiæ ac sub animæ periculo Canonicos adjuravit, ut secundum DEUM & juxta conscientiam eligerent Præpositum, quem Ecclesiæ magis utilem & idoneum reputarent. *Can. vilissimus. 45. caus. 1. q. 1.* Ubi vilissimus computandus, nisi præ-

cellat scientiâ & sanctitate, qui est honore præstantior. *Can. Metropolitano. 19. dist. 63.* Ubi Electores convenire jubentur, ut optimus eligatur. *Can. licet ergo. 15. caus. 8. q. 1.* Ibi: "Qui præstantior est ex
"omni populo, qui doctior, qui sanctior,
"qui in omni virtute eminentior, ille eli-
"gitur." *Can. unum. 3. §. nunc autem. dist. 25.* *Talis eligatur, cujus comparatione ceteri grex dicantur.* Interim toleratur, modò sufficiens eligatur. *Gloss. in cap. cum inter. 21. de election. verb. alia.* In Prælato enim toleratur scientia sufficiens. *Cap. cum nobis. 19. de election.* Neque enim idè est removendus, quòd non sit ita doctus, ut Salomon, sed primam faciem idoneus præsumitur, nisi aliud in contrarium ostendatur. *Cap. dudum. fin. de presumpt.* Rationem dat *S. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 3.* "Quantum ad
"hoc, quòd electio impugnari non
"possit in foro judiciali, sufficit eligere
"bonum, nec oportet eligere meliorem;
"quia sic omnis electio posset habere
"calumniam."

§. Quartus.

Qui eligere, & eligi prohibeantur.

Quæres *primo*. Ex quibus Capitibus ii, qui sunt de gremio, à dando voto in electione excluduntur? *R.* Ex tribus: Lege, natura & moribus. *Leg. cum Prætor. 12. §. non autem. ff. de iudiciis.*

Quæres *secundo*. Quinam lege prohibentur? *R.* *1mo.* Qui sacris Ordinibus non sunt initiati, votum in electione

R. D. Schnorrenberg Instit. Jur. Can.

non habent, etiamsi hoc eis ab aliis liberè concedatur. *Clement. ut ii. de atar. & qual. presciend. Trident. Sess. 22. de reform. cap. 4.* Si quis vacationis tempore Subdiaconatum non habeat, sit tamen Subdiaconus tempore electionis, votum habet; sufficit enim, quòd sit habilis tempore electionis. *Gloss. in*

F *cit.*